

Loven vilde have været fuldkommen gyldig. Dette følger af den lovgivende Magts Overlegenhed. Om ethvertfømhelst Rettsforhold kan der gives Bestemmelse ved Lov, og, om denne end er nok saa hensynsløs, er den dog gyldig; den kan maaskee være uretfærdig, men derpaa kunne Domstolene ikke indlade sig. Og jeg spør til, at, hvis det ikke var saaledes, vilde det for mig staae noget tvivlsomt, om Grundloven har Ret, naar den siger: „Den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening“; men jeg beder erindret, at jeg udtrykkeligt har gjort en Undtagelse, nemlig naar der er Tale om at gjøre Grundlovsforandringer. Men naar den lovgivende Magts Stilling som den højeste Statsmagt er en saadan, saa er det Ansvar, der paahviler de enkelte Dele af den lovgivende Magt, ja hver enkelt Rigsdagsmand, ogsaa stort. Det er et stort Ansvar, den enkelte Rigsdagsmand paatager sig, hvis han lader sig lede mere af Hensyn til, hvad der kan være til Statskassens Tare, end til hvad der i sig selv er retfærdigt.

I det jeg altsaa hævder Rigsdagens eller rettere den lovgivende Magts fulde Ret til at give en Lov som den, der her er Tale om, uden at den skal kunne paa nogen Maade tilfidsættes af Domstolene, maa jeg dog tilføje, at jeg haaber, at en saadan Lov ikke skal blive til. Jeg ønsker, at enten Indskrænkningerne maae blive hævdede uden Vederslag, eller at i alt Fald Retsspørgsmaalet maa blive udtrykkeligt henvist til Domstolene. Der var nogen Grund til at vente, at det Mindretal i Udvalget, som bestaaer af den ærede Ordfører, havde stillet et Forslag i saa Henseende. Jeg skal først i Forbigaaende minde den ærede Ordfører om, at han ikke havde ganske Ret, naar han i Lovdags sagde, at den Anstuelse, han med saa stor Dygtighed udviklede under 1ste Behandling, kun blev støttet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Den blev ogsaa støttet af de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) og for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti). Dernæst skal jeg minde om, at disse to Medlemmer ogsaa udtalte sig for at henvise Retsspørgsmaalet til Domstolene, og

det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) formulerede allerede dengang et Forslag herom -- og jeg vil tilføje, at det var bedre formuleret end det, der foreligger idag --, men der var ogsaa andre Medlemmer, der iøvrigt stillede sig anderledes til Retsspørgsmaalet, som dengang udtalte sig for en saadan Henvisning, og navnlig gjælder dette de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (R. C. Larsen) og Maribo Amts 1ste Valgkreds (Hage). Efterat disse forskellige Udtalelser vare fremkomne, sluttede den ærede Ordfører med at sige, at han ogsaa subsidiairt maatte fastholde Rigtigheden af at henvise dette Spørgsmaal til Domstolene. Han sagde, at det var den sidste og inderste Skandse, til hvilken han haabede at kunne trække sig tilbage, men jeg seer ikke, at den ærede Ordfører har opført denne Skandse, saa at der ikke bliver Spørgsmaal om at trække sig tilbage til den. Jeg kan nu ganske vist nok gjette mig til, at den ærede Ordfører vil oppebie Udfaldet af Afstemningen ved 2den Behandling, og at han derpaa muligt vil stille Forslag til 3die Behandling (Wille: Hør!). Maaskee jeg i Anledning af dette „Hør!“ maa tillade mig en lille Bemærkning ligeoverfor den ærede Ordfører, og det er den, at, naar han i Lovdags gjorde gjældende, at Formalitetsændringer, der maatte vise sig at være nødvendige, ønskede han opfatte til 3die Behandling, saa kan jeg deri gjerne give ham Ret, men derimod maa jeg bestemt hævde, at det er den bedste parlamentariske Skik, at alle Realitetsændringer, navnlig naar de fremsættes fra Udvalgets Side, og overhovedet alle Spørgsmaal, der vedkomme Realiteten, komme til at foreligge ved 2den Behandling; ellers foreligger Sagen ikke tilbørligt, og det er ikke tilstrækkeligt at have disse Spørgsmaal in mente. Jeg siger, at dette er et overordentlig vigtigt Realitets=Spørgsmaal; thi af den Maade, hvorpaa det bliver afgjort, beroer det vistnok, hvilket Udfald Forhandlingerne med Kommunen vilde faae. Af de andre ærede Medlemmer, jeg har nævnet, har kun det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) fundet sig foranlediget til at stille et Ændringsforslag, som gik i den af mig omtalte Retning, men da han har taget det tilbage, er det alt-